

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna a JUDr. Viery Petrikovej v právnej veci žalobkyne **A. B.**, bývajúcej v M., zastúpenej JUDr. Ľ. V., advokátkou v K., proti žalovanému **M. S.**, so sídlom v M., zastúpenému JUDr. M. K., advokátkou v K., o **náhradu nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Košice – okolie pod sp. zn. 11 C 75/2002, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 29. apríla 2010 sp. zn. 2 Co 284/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Košice – okolie rozsudkom z 20. januára 2009 č.k. 11 C 75/2002-108 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 8 300 € do 60 dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Ďalej uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni trovy konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v sume 2 332,37 € do troch dní po právoplatnosti rozsudku, zároveň mu uložil povinnosť uhradiť na účet Okresného súdu Košice – okolie súdny poplatok v sume 490 € a trovy štátu v sume 388,14 € do troch dní po právoplatnosti rozsudku.

Opravným uznesením opravil zrejmu nesprávnosť rozsudku vo výroku o povinnosti žalovaného uhradiť súdny poplatok a nahradiť trovy štátu tak, že žalovaný má povinnosť

uhradiť na súdnom poplatku sumu 498 € a na trovách štátu 388,14 € do 3 dní po právoplatnosti rozsudku.

Súd prvého stupňa vychádzal pri rozhodovaní zo zistenia, že žalovaný dňa 2.12.1998 riadil osobné motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu a následkom neprimeranej rýchlosti pri jazde ľavotočivej zákruty zišiel na chodník, kde narazil do okoloidúceho chodca, manžela žalobkyne, čím mu spôsobil zranenia, následkom ktorých zomrel. Za tento skutok bol žalovaný uznaný vinným z trestného činu ublíženia na zdraví, bol mu uložený trest a zároveň bola mu uložená povinnosť nahradiť žalobkyni škodu, ktorá jej vznikla v súvislosti s pohrebom a zabezpečením náhrobného kameňa. Ďalej vychádzal zo zistenia, že predmetom konania vedeného na Okresnom súde Košice – okolie pod sp. zn. 13 C 118/2000 bol žalobkyňou uplatnený nárok na zaplatenie renty 3 000,-- Sk mesačne a o zaplatenie škody. Toto konanie bolo právoplatne ukončené tak, že v časti o nároku na náhradu škody bolo konanie pre späťvzatie žaloby zastavené a v časti o zaplatenie renty žaloba bola zamietnutá. Na základe vykonaného dokazovania prihliadajúc na ust. § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) mal okresný súd za preukázané, že dňa 12.12.1998 (správne 2.12.1998) tým, že žalovaný zavinil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel manžel žalobkyne došlo ku konaniu zo strany žalovaného, ktorým neoprávnene zasiahol do práva na ochranu osobnosti žalobkyne a to do jej práva na súkromie, ktoré zahŕňa právo na realizáciu a rozvoj rodinných vzťahov. Mal za to, že nárok žalobkyne v danom prípade nie je premlčaný, vychádzajúc z § 102 OZ vychádzajúc zo záveru, že premlčaniu nepodliehajú osobnostné práva a tým nepodlieha premlčaniu ani právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Preto námietku premlčania vznesenú žalovaným považoval za nedôvodnú. Prihliadajúc na výsledky vykonaného dokazovania, predovšetkým na závery znaleckého posudku, mal súd prvého stupňa za to, že v konaní bolo preukázané, že smrťou manžela žalobkyne došlo nesporne k psychickej traumatizácii členov rodiny, ktorá má nezvratný a trvalý charakter, pretože po udalosti došlo k zásadnej zmene sociálneho štatútu rodiny a jej fungovania. Traumu žalobkyne považoval za o to väčšiu, že je účastná na bolesti svojich detí, ktoré keďže boli pomerne malé niesli stratu otca o to ťažšie. Prihliadajúc na to, že žalobkyňa si uplatnila tento nárok odôvodňujúc ho aj ujmu svojich detí, ktoré nevstúpili do konania, takýto nárok si neuplatnili, mal okresný súd za to, že primeraným zadosťučinením je suma 8 300 € a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Keďže žalobkyňa v konaní mala úspech len spolovice, priznal žalobkyni trovy právneho zastúpenia za 5 úkonov právnej pomoci podľa vyhl. č. 163/2002 Z.z. O povinnosti

žalovaného zaplatiť súdny poplatok okresný súd rozhodol s poukazom na ust. § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992 Zb. a o povinnosti nahradiť trovy štátu rozhodol podľa § 148 ods. 1 O.s.p.

Opravným uznesením súd prvého stupňa opravil zrejmu nesprávnosť, a to výpočet súdneho poplatku, keď omylom v písomnom vyhotovení rozhodnutia bola uvedená suma 490 €, i keď v skutočnosti výška súdneho poplatku správne má predstavovať 498 €. O tejto oprave rozhodol v súlade s poukazom na ust. § 164 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovaného rozsudkom z 29. apríla 2010 sp. zn. 2 Co 284/2009 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa okrem výroku, ktorým bola žaloba v časti zamietnutá, v spojení s opravným uznesením č.k. 11 C 75/2002-128 z 12. júna 2009 tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že predmetom tohto konania je nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu podľa § 13 ods. 2 OZ. Odvolací súd v súlade s výkladom Najvyššieho súdu SR zaujatým vo veci 2 Cdo 278/2007 predmetný nárok považoval za jeden z relatívne samostatných prostriedkov ochrany práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby, ktorý vzniká vtedy, ak morálne zadost'učinenie nepostačuje a pokiaľ došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jeho vážnosti v spoločnosti v značnej miere. Aj keď ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, ktoré režimu premlčania nepodliehajú, jeho vyjadrenie v peniazoch spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote (§ 101 OZ). Odvolací súd ďalej uviedol, že súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak v danom prípade žalobkyňou uplatnený nárok považoval za nárok osobnostný, teda nie majetkový. Vychádzajúc z tohto nesprávneho právneho záveru vyvodil aj nesprávny právny záver, že v danom prípade uplatnený nárok nepodlieha premlčaniu. V danom prípade nie je spornou skutočnosť, že k neoprávnenému zásahu, ktorý zakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 OZ, došlo 2.12.1998 a žaloba bola podaná žalobkyňou na súde prvého stupňa 20.2.2002, že žalovaný prostredníctvom svojej právnej zástupkyne na pojednávaní pred súdom prvého stupňa dňa 20.5.2008 vzniesol námietku premlčania.

Odvolací súd ďalej uviedol, že predmetný nárok je potrebné považovať za osobné právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčí vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote, je potrebné konštatovať, že nárok žalobkyne bol uplatnený po uplynutí všeobecnej premlčacej trojročnej

lehoty, preto v súlade s cit. § 100 ods. 1 OZ bolo potrebné prihliadnuť na námietku žalovaného a nemožno žalobkyni premlčaný nárok priznať.

Z uvedeného dôvodu odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a žalobu v celom rozsahu zamietol vzhľadom na dôvodne uplatnenú námietku premlčania.

Výrok o trovách konania súdu vyplýva z § 224 ods. 2 O.s.p. za použitia ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a § 150 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu v jeho zmeňujúcej časti podala dovolanie žalobkyňa. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie dôvodila ustanovením § 241 ods. 1 O.s.p. Poukázala na to, že žalobu podala na základe ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka, keďže došlo k zásahu do jej osobnosti a súkromia zo strany žalovaného. Vo svojom dovolaní ďalej uviedla, že má zato, že pri ochrane osobnosti sú jednotlivé prostriedky ochrany uvedené v § 13 príkladmo, t.j. upustenie od neoprávnených zásahov, odstránenie následkov neoprávnených zásahov a poskytnutie primeraného zadosťučinenia, pričom zadosťučinenie môže mať buď formu morálneho alebo peňažného plnenia. V zmysle náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sa potom dáva do vzťahu miery ujmy na hodnotách ľudskej osobnosti s konkrétnym finančným vyjadrením takejto nemajetkovej ujmy. Podľa názoru žalobkyne nie je možné právo čisto osobnej povahy vyčleniť z okruhu nepremlčateľných nemajetkových práv, aj keď sa táto nemajetková ujma vyjadruje prostredníctvom finančných prostriedkov. Podľa jej názoru sa jedná o jedno nerozdeliteľné právo a je len otázka formy, ktorá sa použije pri jej vyjadrení. Z uvedeného dôvodu má zato, že námietka premlčania uplatnená žalovaným nie je dôvodná. Žalobkyňa svoje stanovisko odôvodnila dovolacími rozsudkami Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 1542/2003 a sp. zn. 30 Cdo 1522/2007.

Žalovaný vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedol, že má zato, že odvolací súd správne postupoval ak prihliadol na žalovaným vznesenú námietku premlčania s oporou v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rovnako správne rozhodol ak s prihliadnutím k námietke premlčania žalobu v časti, ktorá nebola zamietnutá už súdom prvého stupňa, zamietol. Žalovaný dovolaciemu súdu navrhol dovolanie žalobkyne zamietnuť a zaviazať ju k náhrade trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu (jeho časti), ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je dôvodné.

V zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v tomto zákonom ustanovení. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné (teda aj dôvodné) proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľka vady v zmysle § 237 O.s.p. nenamietala a ani dovolací súd existenciu týchto väd nezistil.

Z obsahu dovolania žalobkyne vyplýva, že táto ako dovolací dôvod uplatňuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., t.j. nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Generálna klauzula ochrany osobnosti obsiahnutá v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka bola prispôsobená Listine základných práv a slobôd zákonom č. 509/1991 Zb. účinným od 1. januára 1992, odkedy až do súčasnosti toto ustanovenie znie tak, že fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Účinnosťou tohto zákona bola pod ochranu osobnosti zahrnutá aj ochrana súkromia, ktorá zahŕňa právo na nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jednotlivca v kruhu jeho najbližších. Jednou z hodnôt osobnosti každej fyzickej osoby ako celku, ktorej rešpektovanie musí občianske právo voči subjektom v rovnakom postavení zabezpečovať, je právo na súkromie.

Obsah práva na súkromie, je nutné určovať so zreteľom na ústavné predpisy a ustanovenia medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách uvedených v článku 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v ktorých má pozitívna zákonná úprava práva občana na súkromie svoj prirodzeno-právny zdroj.

Z ustanovenia § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadost'učinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka, upravujúce právne prostriedky ochrany osobnosti, bolo do Občianskeho zákonníka zavedené novelou vykonanou zákonom č. 87/1990 Zb. s účinnosťou od 29. marca 1990. Dovtedy po prijatí zákona č. 40/1964 Zb. síce figurovala ochrana osobnosti a súd mohol priznať dotknutej osobe aj primerané zadosťučinenie, ale len vo forme zadosťučinenia morálneho.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa si v konaní uplatňuje úhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Žalobkyňa vo svojom dovolaní uviedla, že žalobu podala na základe § 11 OZ, keďže došlo k zásahu do jej osobnosti a súkromia zo strany žalovaného. Podstatnou dovolacou námietkou uplatnenou žalobkyňou v dovolacom konaní bolo, že odvolací súd nesprávne právne posúdil premlčanie práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a s tým súvisiacu otázku začiatku plynutia premlčacej doby.

Dovolací súd v danej veci skúmal, či odvolací súd správne vec právne posúdil, keď konštatoval, že nárok žalobkyne je potrebné považovať za osobné právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčí vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Z ustanovenia § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že sa premlčujú všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania

spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania, a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať u súdu svojho práva. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta Občianskeho zákonníka). Pritom zásada hospodárnosti konania musí viesť konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov.

Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, ktorej sa žalobkyňa domáhala svojím žalobným návrhom, táto vyjadruje najmä náhradu za utrpené pocity frustrácie, šoku, stresu, smútku, straty zo spoločenstva s milovanou osobou. K vzniku nemajetkovej ujmy na osobnosti fyzickej osoby môže dôjsť vzhľadom na odlišnú povahu jednotlivých hodnôt osobnosti tvoriacich ich fyzickú a morálnu jednotu rôznym spôsobom.

Predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v predmetnom prípade sú:

- existencia ujmy (spočívajúca v poškodení duševného zdravia žalobkyne)
- porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon (spočívajúci v konaní tretej osoby zodpovednej za narušenie osobnostných práv žalobkyne)
- príčinná súvislosť medzi touto ujmovou a protiprávnym konaním.

Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Vzniká vtedy, keď morálna satisfakcia ako rýdzo osobné právo, na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv nestačí. Napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv (podobne ako je to v prípade bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia alebo práva na náhradu nemajetkovej ujmy

spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom podľa ustanovenia § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov), jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom spôsobuje, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Podľa názoru dovolacieho súdu je to obsah nároku a nie predmet jeho ochrany, čo robí pre povahu nároku rozhodujúce, či sa uplatní všeobecný právny inštitút premlčania. Ak obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky.

Počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. V prejednávanej veci bolo preukázané, že neoprávneným konaním žalovaného bolo jedným činom zasiahnuté do práva na život manžela žalobkyne J. B. 2. decembra 1998, ako aj do práva na súkromie a rodinný život žalobkyne. Zásah do práv žalobkyne nastal momentom smrti jej manžela a ktorého následky v podobe rôznej formy citovej ujmy (šoku, traumy, smútku a straty zo spoločenstva s blízkou osobou) u žalobkyne, ako aj jej detí stále pretrvávajú. Žalobkyňa mohla svoje právo na uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vykonať prvýkrát 3. decembra 1998. Od tohto dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila 3. decembra 2001. Žalobkyňa však svoju žalobu podala na súde až 20. februára 2002, teda po uplynutí premlčacej doby.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť aj to, že k obdobnému právnemu záveru o premlčateľnosti práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 278/2007 z 25. septembra 2008.

Pokiaľ žalobkyňa poukazovala na prax a rozhodnutia súdov Českej republiky dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 1522/2007 z 28. júna 2007, podľa ktorého právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka nepodlieha premlčaniu, nebolo prijaté na publikovanie v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk. Pod Rc 4/2008 tu však bol naopak publikovaný rozsudok Vrchného súdu v Olomouci sp. zn. 1 Co 63/2003 zo dňa 17. februára

2004, zastávajúci opačný názor, t.j. že ide o právo, ktoré sa premlčuje, keďže ide o majetkový nárok, ktorý sa odvíja od osobnostného nepremlčateľného práva. Rovnako veľký senát Najvyššieho súdu Českej republiky v rozhodnutí sp. zn. 31 Cdo 3161/2008 (uverejnenom v „Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod číslem 73, ročník 2009“) uzavrel, že je to obsah nároku, nie predmet jeho ochrany, čo je pre povahu nároku určujúce, či sa uplatní všeobecný právny inštitút premlčania oslabujúci jeho vymáhateľnosť v závislosti na okamžiku jeho uplatnenia pre súdom a na dispozičnom správaní žalovaného. Veľký senát Najvyššieho súdu ČR v tejto veci ďalej vyjadril názor, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 OZ je jedným z dielčích a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby, ktorý premlčaniu podlieha. Pozri tiež rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 3996/2008.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia náležite vysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k záveru o premlčateľnosti práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. S týmto záverom sa dovolací súd stotožňuje a k nemu iba dodáva, že i podľa jeho názoru je právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jeden z relatívne samostatných prostriedkov ochrany osobnosti fyzickej osoby, právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje.

Z uvedeného vyplýva, že dovolanie žalobkyne bezdôvodne vytykalo odvolaciemu súdu, že jeho rozhodnutie nie je správne. Keďže dovolací súd nezistil ani vady konania podľa § 237 O.s.p., ani iné (v § 237 O.s.p. neuvedené) vady, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, uvedený opravný prostriedok rozsudkom zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní nebola žalobkyňa úspešná. Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovanému (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd však žalovanému právo na náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni nepriznal. Dovolací súd sa stotožnil s názorom odvolacieho súdu, že v danom prípade sú splnené dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania podľa § 150 O.s.p. Za dôvody hodné osobitného zreteľa v danom prípade dovolací súd považuje rovnaké dôvody ako súd odvolací, a teda osobné, majetkové a zárodkové pomery žalobkyne, ale najmä okolnosti danej veci (zásah žalovaného do práva na súkromie žalobkyne, ktorý nastal momentom smrti jej manžela, a jeho následky v podobe rôznej formy citovej ujmy).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. novembra 2012

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

